

Bilal Kemikli

Sen Sen
Ol Sevgili
Kızım

SEN SEN OL, SEVGİLİ KIZIM
Bilal Kemikli

SUFİ KİTAP | 168
tasavvuf kültürü dizisi | 27
bilal kemikli kitaplığı | 3

editör **HANDE YILDIRIM ÖNSÖZ**

kapak tasarımı **RAVZA KIZILTUĞ**

iç tasarımı **NUR KAYAALP**

1. baskı **Hayy Kitap**

2. baskı **Ağustos 2021, İstanbul**

isbn

SUFİ KİTAP

Cağaloğlu Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5

Fatih / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

sufi.com.tr

sufi@sufi.com.tr

   sufikitap

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

MY Matbaacılık
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma
Sk. No: 8/F Zeytinburnu / İstanbul
Telefon: (0212) 674 85 28
Matbaa Sertifika No: 47939

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Yayın Grubu bünyesinde
faaliyet gösteren Sufi Kitap'a aittir.
İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak
gösterilerek alıntı yapılabilir.

SEN SEN OL, SEVGİLİ KIZIM

Bilal Kemikli

Bilal Kemikli

Sivas'ta doğdu. Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamladı. 1998'de doktor, 2002'de doçent oldu, 2008'de profesörlüğe yükseltildi. Ankara, Yüzüncü Yıl ve Süleyman Demirel Üniversitelerinde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Dekan olarak Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin kurulmasına öncülük etti.

Hâlen Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı olarak görev yapan Prof. Dr. Kemikli'nin eserlerinden bazıları şunlardır: *Sun'ullah-ı Gaybi Divânı*, *Şair Şeyhülislam Ârif Hikmet Beyefendi*, *Oğlanlar Şeybi Müfid ü Muhtasar*, *Dost İlinden Gelen Ses*, *Memleket Yazuları*, *Şiir ve İrfan*, *Sufi Aşk ve Ölüm*, *Şiir ve Hikmet*, *Şehir*, *Hayat ve Derviş*, *İnsan*, *Deniz ve Hayat*, *Pir Sultan Abdâl*, *Oğul Sen Sen Ol*, *Sen Sen Ol*, *Sevgili Kızım*, *Mihenk*, *Kapı*, *Kıyıya Vuran Deniz* ve *Âteş-i Aşk: Mesnevî Mektupları*, *Ramazan Güzellemeleri ve Oğul*, *Sen Sen Ol*.

İlk Söz

Yuvamız, huzur limanımız. Bu huzur limanının ahengi, rengi ve rayıhası çocuklarımız. Yahut hanemiz yeryüzünde bize sunulan cennet bahçesi... Çocuklarımız o bahçenin gülleri. O sesin, o ahengin daima diri, daima canlı olması için çaba sarf ederiz. Solmasın o renkler diye, onların güvenliği, neşeleri ve huzurları için düşünür, önlemler alırız. O güzel rayiha hep diri kalsın diye güllerimizin bakımıyla meşgul oluruz. Liman daima huzurlu olsun, bahçe şen olsun diye uğraşır dururuz.

Tatlı uğraşılar bütün bunlar... Anlamalı düşünceler. Yerinde çabalar. Sağaltıcı gayretler.

Babalar bazen aile gemisinin kaptanı, bazen tayfasıdır. Kimi zaman onları bahçıvan yahut bir muallim olarak da görebilirsiniz. Anneler, bazen babaların rollerini de yüklenen mürebbilerdir; onlar bu huzur limanını tasarlayan ve bahçeyi tezyin eden mimarlardır. Huzur limanının bir düzeni, bir hukuku, bir hülyası vardır. Düzeni, içinden gelen toplumun inanç manzumeleri, pratikleriyle örfü ve âdetleri belirler. Buna alınan eğitim ve içinde yaşanan muhitin değerleri de tesir eder. Genel itibarıyla edeb, âdâb ve nezaket kuralları gibi temel ilkeler düzeni tahkim eder. Hukuk, genel hukukun yanında, aile hukuku ve çocuk hakları gibi alanların oluşmasına da imkân vermiştir. Bu hukukî zemin; sevgi, merhamet ve şefkat gibi değerlerle de buluşarak ünsiyet ve muhabbet esaslı bir güvenlik alanı tesis eder. Keza hülya; ya-

rındır, umuttur, ertelenen düşlerdir, gerçekleşmesi murad edilen hayallerdir. Çocuklarımızdır bizim hülyamız. Onlar umudumuzun yarına taşıyacak köprü, düşümüzü tabir edecek Yusufumuz ve o yarınlarda hayallerimizi hayata geçirecek kahramanımız... Heyecanımız. Özlemimiz.

Huzur limanımızda büyüyen umudumuz, cennet bahçemizde açan goncamız olan çocuklarımıza yüklediğimiz bu misyonun altında onların ezilmemeleri için bir bahçıvan hüneriyle emek vermemiz gerekiyor. Bu emeğin temelinde eğitim vardır. Onları yarına eğitimle hazırlayacağız; bu doğru, ama bu eğitim sadece, onları en kaliteli okullarda okutmak, farklı dillere ve kültürlere aşına olmalarını temin etmek, iyi bir meslek sahibi ve sosyo-ekonomik açıdan muteber insanlar olarak yetiştirilmeleri olarak anlaşılmalıdır. Bunlar sahip olduğumuz şartlar itibarıyla onlara sunacağımız imkânlardır. Ancak asıl vermemiz gereken, can suyudur. Can suyu, malum olduğu üzere, dikilen fidana verilen ilk sudur. Fidan o su ile toprağa tutunacak, kök salacak, dal budak verecek, meyveye duracaktır. Çocuklarımıza verdiğimiz can suyu, isimlerini kulaklarına fısıldarken okuduğumuz ezan ve kamettir. Can suyuyla bir isme kavuşan çocuğun, bedenen büyüyüp gelişirken derinlerde kök salıp içinden geldiği millet toprağına tutunabilmesi için ona ana dilini, kelimelerini, kavramlarını, değerlerini, inanç ilkelerini, damak zevkini oluşturacak lezzetleri, ruhen gelişmesini sağlayacak musikisini, oyunlarını, kendine güvenmesi için kahramanlarını, aklen gelişmesi için ilim ve sanat adamlarını ve tarih bilincini kazandırmak iktiza eder. Bütün bu sulama faaliyetleri, okuldan önce ailede gerçekleşmesi lazım. Aile, güven ortamıdır; ona güven ortamı içinde aktarılması gereken manevî mirası aktarmak gerekir.

Aile içinde can suyu, harflerden, şekilden, kalem ve kâğıttan evvel, göz ve kulaktan intikal eder. Çocuk görür, anlamak ve öğrenmek ister. Bunun için sorular sorar. Evvela, göze “doğru” bilgiyi sunmak lazımdır. Bunun için tutarlı, ilkeli ve samimi örnek olmalıyız. Tıpkı göz gibi, kulak da “doğru ses” ile aşına olmalı. Doğru ses, doğru bilgiler vermenin yanında, doğru telaffuz ve

latif konuşma anlamına da gelir. Bunun için evlerimizde bıktırmamak şartıyla, belirli bir periyotla bir kitabı okuyarak yahut bir konuyu konuşarak sohbet etmenin aranan can suyunu vermek anlamına geldiğini not etmeliyim. Şunu demek istiyorum: Doğru ve tutarlı davranalım; yapıp ettiklerimizle esasen hal diliyle konuştuğumuzu fark edelim. Keza mutlaka ama mutlaka çocuklarımızla sohbet edelim. Masal okumalarıyla ve ninnilerle başlayan süreç, okumalarla ve sohbetle hayatın ilerleyen zamanlarında da varlığını korusun.

Sözü fazla uzatmadan şunu söylemek istiyorum: Sohbet kültürünün olduğu haneler, sorunların çözüldüğü huzur limanları olma özelliğini koruyacaktır. Elinizdeki bu kitap, çocuklarıyla sohbet eden bir babanın tuttuğu notlardan oluşmaktadır. Kitabın hikâyesini, dibaceden okuyacaksınız. Burada kitabın yeni baskısı bahane edilerek düşülen bu notlar, hanemizin huzur limanı ve ailemizin bizim dünyamızdaki cennetimiz olduğuna işaret etmek içindir. Şimdi bu iki tanımlamadan hareketle, elinizdeki kitap size çocuklarınızla, özellikle de kızlarınızla derin bir sohbet ve sıcak bir muhabbet ortamının kapısını aralayacaktır. Hanelerimizin daima huzur, sıhhat ve güven limanları olması niyazıyla iyi okumalar dilerim.

Şubat, 2021

Nilüfer, Bursa

Dibâce

Hız çağındayız, diyoruz... Evet, hem hız hem de tüketim çağındayız. Hız, bir bakıma hayatı kolaylaştırıyor; bilgiye kolay erişiyoruz, uzun yollar kısalıyor, yapılmak istenen pek çok şey hemencecik oluveriyor. Esasen bir sihirbazlar çağındayız; akşam biniyoruz uçağa, gecemiz yolda geçiyor, sabaha varacağız sanıyoruz menzile ama yine yeni bir gecenin içine iniyoruz. Evimizden en uzak mesafedeki dostlarımızla, meslektaşlarımızla ve sevdiklerimizle canlı görüntülü konuşmalar yapıyor; onlarla halleşip, dertleşiyoruz.

Küçülüyor dünya... Öylesine küçülüyor ki, âdeta cebimizde taşıdığımız bir cüzdana, bir telefona tebdil ediyor. Her şey ansızın ve kolay oluyor. Bunlar hayatı kolaylaştıran, yeni neslin ifadesiyle yaşamı renklendiren gelişmeler. Fakat bu denli gelişmeye, hıza, erişime ve bilgiye rağmen, küçülen dünya evinin dar koridorlarında kaybolup gidiyoruz. Hayatın sahiciliği, çağın bize sunduğu hız ve erişim imkânıyla muvazeneli olarak gelişip zenginleşmiyor. Aksine sanallaşıyor, sunüleiyor; insanî olandan ziyade, tanınmış olanın, oluşturulanın ve takdim edilenin öncelendiği hayatlar tercih ediliyor.

Evet, herkes her şeyi söylüyor, her şeyi dinliyor lakin âdeta koro halinde söylenenlerin insana tesir etmek yerine, onu kendi gerçekliğinden alıp götürdüğüne, kalabalıklar içinde yalnızlaştır-

dığına, sanal sosyalliklere hapsedtiğine, maskeli ve makyajlı semboller eşliğinde tükettiğine tanık oluyoruz. İnsan tükeniyor.

Bu satırları yazarken aklımda hep şu sorular var: Duygusal bir tasvir mi yaptım? Yanlış mı söylüyorum? Zamanın ruhunu müdrük değil miyim? Her şey yerli yerinde de ben mi yanlış yerden bakıyorum? Sorular, sorular... Aynaya bakmama vesile oluyor; sınırimi, haddimi ve hududumu tespit etmeme fırsat veriyor. Evet, kısmen duygusal olabilirim. Lakin hız ve tüketime karşı insanın kendi olma çabasının bir eseri olarak insanî değerleri öne çıkarmanın, insanın ihtiyaçlarını, o küçük ama önemli olan ihtiyaçları dile getirmenin yararlı olacağı aşikârdır.

Peki, ne yapabilirim? Ben, bir akademisyen, alanında araştırmalar yapan, makaleler yazan, kitaplar telif eden, öğrenci yetiştiren kimliğimin yanında, belki ondan daha evvel bir babayım, bir eşim... Bir baba olarak çocuklarımla sohbetler ediyor, onlar hakkında iyi dileklerimi dile getiriyor, iyi ve faydalı insan olmaları için azamî gayret gösteriyorum. Çünkü biliyorum ki, çocuklarım benim yarınlarımdır; onlar, düşüncelerimi, endişe ve hayallerimi zaman ırmağından öteye taşıyacak olan köprülerdir. Bu köprülerin ayağını sağlam inşa etmek için, onları sadece eğitim ve öğretim kurumlarının müfredatlarına teslim edemezdim. Elbette en iyi eğitimi almaları için elimden geleni yaptım ama bir de bizim şifahî kültürümüzün, kendi tecrübe ve bakışımızın tanıdığı olmalıydı. Bunun için onlarla hep konuştum, halleştim, dertleştim.

Çocuklarım benim sohbet arkadaşlarımdır. Bu arkadaşlarımdan idarî görevim ve seyahatlerim hasebiyle biraz uzakta kalmış; böylece onları uzaktan, daha uzaktan seyretme fırsatını da yakalamıştım. Bu seyretmeler, daha evvel *Oğul, Sen Sen Ol* adıyla bir kitabın yazılmasına vesile olmuştur. Bu kitap çıktığında, akademik çevreden bazı hanım meslektaşlarım, "Hocam, bir oğlunuz var, ona yazdınız ama iki kızınız var... Neden onlara da yazmadınız?" şeklinde sorular sordular, teşvik ve hatta tahrik ettiler. Onlara kız-erkek ayrımının modern algıyla alakalı olduğunu, "oğul" kelimesiyle hem kızın hem de erkeğin kastedildiğini ne

kadar anlatsam da kendilerini bir türlü ikna edemedim. Oysa *Oğul, Sen Sen Ol*'un dîbâcesinde bu görüşlerimi kaydetmiş, kitabı da her üç evladım için ithaf etmiştim. Sonuçta arkadaşlarımın teşvik ve tahrikleri, kızlarımı düşünerek, hız ve tüketim çağında kariyer savaşlarıyla yorgun düşen kızlarımız için bir kitap yazma fikri galip geldi.

Şimdi bakıyorum; iyi ki de teşvik ve tahrik etmişler... Kızlarımızı düşünmek, onların dertlerine merhem olacak ve belki önlerini açacak bazı metinlerin yazılmasına fırsat verdi. Yazıların ekseriyeti yolculukta, havaalanlarında, garda ve terminalde yazıldı. Hız çağında, hıza uygun mekânlarda geride bıraktığım kızlarımın hayalleriyle yolculuk yaptım. Kız babası olmanın verdiği sorumluluğu satırlara nakşetmek, sadece kendi kızlarımı değil, yeğenlerimi, öğrencilerimi, çeşitli vesilelerle karşılaştığım, görüşüp konuştuğum, dinlediğim çocuklarımıza dair bir şeyler yazmak hayli keyifliydi. Bazen bir fincan kahve ama çoğu kere ince belli bardaklarda sunulan çaylar eşlik etti bu yazılara... Fakat daha çok da şiirler. Şimdi ne demişti Sezai Karakoç? Şunu söylemişti:

*Bir lâmba yanıyor, hafif ve sarı,
Açıyor elini göğe bir kadın.
Uzuyor, uzuyor altın saçları
Uğrunda ölünen güzel kızların...*

Uğrunda ölünen güzel kızlar... Monna Rosa! Çok şey yazılır, çok şey söylenir. Lakin şu kadarını söyleyeyim, neredeyse bir senelik bir dönem içinde farklı şehir, ülke ve mekânlarda yazılan bu yazılarla, değişen kadın ve kız algımıza kendi değerlerimiz açısından bir bakış sunma çabasının yanında, kızlarımın zamanın ruhuna uygun huzurlu ve mutlu bir hayat sürdürmeleri için gerekli olan ahlakî ilkeleri bilmesini de arzuladım. Bu bakımdan biraz didaktik bir çalışma oldu... Mesnevî geleneğine bağlı kalarak yazılan mektuplara veya aforizmalara başlık koymadan, gönle düştüğü gibi yazdım. Kızlarımın gönül aynasına düşen silüetleri, söze ve satıra tebdil etti. Umarım kızlarımız, babalar ve anneler

bu satırlarda nakşedilen o resimden kendilerine ait tarafları bulur, çıkarırlar.

Ne diyelim? Hayrı dileyelim ve daima hayırdan yana olalım. Hız ve tüketim çağında, kendimiz olmak için tutulan bu notlar yaralara bir nebze de olsa merhem olur ise işte bu bizim bahtiyarlığımız olacaktır. Maksudumuz çocuklarımıza girdikleri şu anda, bir baba olarak rehberlik etmektir. Dilerim bu kitap, kızlarımız için hayırlı bir yoldaş olsun.

SEVGİLİ KIZIM

Sevgili kızım, İranlı bir şairin kadın tanımını vardı; pek sevmiştim o tanımı. Kadın, diyordu şair, Tanrı'nın şiiri...

Şairce bir tanım.

Her tanım yeni bir bakış yükler kavrama. Kadına şiirden yola çıkarak bakmak, kavramı çoğaltıyor gibi. Lakin daha yakından, daha derinden bakınca mananın daraldığını gördüm. Evet, kadın şiirdir... İyi de erkek nedir? O da şiiri değil mi Tanrı'nın? Erkek de şiirdir.

Hatta daha ileri giderek söyleyeyim sevgili kızım, Hâlık-ı Mutlak'ın yarattığı her şey şiirdir... Her varlıkta bir şuur, bir güzellik vardır. O güzelliği görmek, onu ortaya çıkarmak için bakabilmek; işte sanatçı bakışı budur!

İnsan, önce bakmayı öğrenmeli; güzel görmeyi, güzeli görmeyi...

Kızım, elbette kadın şiirdir... Ama sadece şiir mi? Hadi söyleyeyim, her kadın aynı zamanda şairdir. Evet, "ana" hüviyetini taşıyan her kadın hayat kaynağı olduğu insan şiirini rahminde demleyen, sütüyle besleyen, kahırıyla sabreden, sevinciyle şenlenen bir şairdir. Onun şiirleri, hayat bahşettiği yavruları ve huzur hanesidir.

Kadın şiirdir... Kadın şairdir.

Kadın şiiri, ana oldukça şairleşir. Anaçlık şairlik harmanına bereket sunuyor; hayat oluyor.

Şiir hayattır kızım, şiir güzellik!

Kızım, insanı sev, say; ona değer ver... Zira insan, Hakk'ın lüt-
fudur. Lakin kişiperest olma, Hakperest ol. Hakk'a inan, Hakk'a
dayan; müstakim ol!